

Huvudman

Djurgårdens Waldorfskoleförening
Organisationsnummer 802422-2651
styrelsen@waldorfskolan.se

Ärendet

Tillsyn av Hagaskolan i Solna kommun

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Djurgårdens Waldorfskoleförening en anmärkning avseende brister rörande trygghet och kränkande behandling. Djurgårdens Waldorfskoleförening ska senast **den 7 november 2022** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser undervisning utifrån läroplanen, garanterad undervisningstid, tidiga stödinsatser samt vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Om ärendet

Skolinspektionen har inom ramen för en tematisk tillsyn av utbildningen på waldorfskolor inlett en tillsyn av Hagaskolan i Solna kommun. Tillsynen omfattar skolformerna förskoleklass och grundskola.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Hagaskolan följer gällande bestämmelser om undervisning utifrån läroplanen, garanterad undervisningstid, tidiga stödinsatser, vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, trygghet och kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt rast- och lektionsobservationer den 23 november 2021 och den 26 och 27 januari 2022. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat skolans likabehandlingsplan, uppgifter om inrapporterade anmälningar om kränkande behandling, timplan, scheman, utvärdering för läsåret 2020/2021, sammanställning av kartläggningar i förskoleklass och årskurs 1 samt resultat på nationella prov för årskurs 3. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen). Dessa bestämmelser ligger till grund för samtliga bedömningar.

Anmärkning

Trygghet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Eleverna beskriver i intervju att skolan har generella, oskrivna regler som gäller för alla, men att det inte finns några skrivna ordningsregler. Det finns visserligen regler i klassrummet och de tar eleverna fram tillsammans med lärarna. Det är dock klassregler och gäller inte för skolan i stort. Av intervju med lärare och elevhälsan framgår att det finns informella regler som gäller för alla på skolan, till exempel gällande skoförbud och mobilförbud. Dessa skrivs dock inte nödvändigtvis ned. Rektorn uppger i intervju att det ska finnas ordningsregler som är generella för skolan. Vid intervjun framkommer dock en osäkerhet kring ordningsreglerna och i vilken utsträckning de är kända för eleverna. Av samtliga intervjuer som har genomförts framkommer att eleverna inte har medverkat till utarbetandet av skolgemensamma ordningsregler. I intervju med lärare, elevhälsan och rektorn framgår vidare att det generellt råder en god kultur på skolan.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska ordningsregler finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet. Rektorn beslutar om ordningsregler (5 kap 5 § skollagen).

Av förarbetena framgår att en av de viktigaste förutsättningarna för att barn och ungdomar ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden är en trygg och stimulerande lärandemiljö. En viktig grund för att åstadkomma trygghet och studiero i skolan är en aktiv dialog mellan elever, mellan elever och lärare eller annan personal och även elevens vårdnadshavare om de gemensamma värden som ska gälla. Eleverna ska beredas möjlighet att delta i utformningen av lärandemiljön, t.ex. genom att medverka i utarbetandet av ordningsregler (prop. 2009/10:165 s. 319).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Djurgårdens Waldorfskoleförening inte uppfyller lagens krav vad gäller ordningsregler och elevernas medverkan i att utarbeta dessa. Utredningen visar att de skolgemensamma ordningsreglerna inte är kända för eleverna på skolan och att de inte har medverkat i framtogsandet av ordningsregler.

Kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare och elevhälsan uppger under intervju att personalen agerar och reder ut situationer som uppstår i verksamheten och att det finns ett högt förtroende för personalen hos eleverna. Detta bekräftas i intervju med eleverna. Av intervjuer med lärare och elevhälsan framgår dock att det är upp till den enskilde medarbetaren att avgöra om hen ska göra en anmälan till rektorn när en möjlig kränkningssituation uppstår och viss personal gör knappt några anmälningar alls. Personalen bestämmer detta utifrån egen toleransnivå och eget förnuft. Elevhälsan och rektorn uppger att skyldigheten för personalen att anmäla kränkande behandling till rektorn är ett område som kan behöva förtydligas på skolan. I samtliga intervjuer framgår vidare att det upplevs förekomma få kränkningar på skolan.

Rättslig reglering

Av skollagen följer att en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att

skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Av förarbetena framgår att med kränkande behandling avses ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen kränker en elevs värdighet. För att säkerställa att bestämmelserna om skyldighet att utreda uppgifter om kränkande behandling och att vidta åtgärder blir tillräckligt effektiva behövs bestämmelser om anmälningsplikt för rektorer, lärare och övrig personal. Huvudmannen måste få kännedom om uppgifterna för att utredning ska kunna inledas och eventuella åtgärder vidtas. Lärare och annan personal ska ha anmälningsplikt till rektor (prop. 2009/10:165 s. 331 f.).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Djurgårdens Waldorfskoleförening inte uppfyller lagens krav vad gäller personalens skyldighet att anmäla förekomsten av upplevda kränkningar till rektorn. Bedömningen grundar sig i att kränkningssituationer som uppstår i många fall hanteras och åtgärdas av den pedagogiska personalen utan att en anmälan till rektorn görs. Detta medför att huvudmannen inte får kännedom om alla kränkningar och därmed inte kan ta sitt ansvar att skyndsamt utreda och vidta de åtgärder som krävs för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Djurgårdens Waldorfskoleförenings verksamhet vid Hagaskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller ordningsregler och skyldigheten för personalen att anmäla förekomsten av upplevda kränkningar till rektorn. Utredningen visar dock att det förekommer få kränkningar på skolan, den upplevda tryggheten är generellt sett hög och det finns en hög tilltro bland eleverna kring att personalen hanterar möjliga kränkningssituationer. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristerna som mindre allvarliga och finner därför skäl att tilldela Djurgårdens Waldorfskoleförening en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Undervisning utifrån läroplanen

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har genomfört intervjuer med elever, lärare och rektorn samt genomfört lektionsobservationer.

Rättslig reglering

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden (1 kap. 4 § skollagen). Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas (1 kap. 9 § skollagen). För varje skolform ska gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i skollagen (1 kap. 11 § skollagen). I skollagen anges vilka ämnen undervisningen i grundskolan ska omfatta (10 kap. 4 § skollagen). För varje ämne finns en kursplan (10 kap. 8 § skollagen). Kursplanerna innehåller respektive ämnes syfte, centrala innehåll och kunskapskrav (Lgr 11, 5 Kursplaner).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Garanterad undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har genomfört intervjuer med elever, lärare och rektorn samt genomfört lektionsobservationer. Skolinspektionen har även tagit del av skolans timplan.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar. Vidare framgår att regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan) (10 kap. 5 § skollagen). Vidare framgår att regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan) (10 kap. 5 § skollagen). Timplan för grundskolan finns i bilaga 1 till skolförordningen (2011:185).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Tidiga stödinsatser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har genomfört intervjuer med lärare, elevhälsans personal och rektorn. Skolinspektionen har även tagit del av skolans sammanställning av kartläggningar i förskoleklass och årskurs 1 samt resultat på nationella prov för årskurs 3.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska det göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklassen, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial finns en indikation på att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som ska uppnås i årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. Vidare framgår att det görs en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i lågstadiet i grundskolan om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav för årskurs 1 eller 3 som ska uppnås. Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppnå de kunskapskrav som anges där ska det skyndsamt planeras för extra anpassningar (5 §) eller göras en anmälan till rektorn om utredning om behov av särskilt stöd (7 §). Det behöver inte göras någon särskild bedömning om förutsättningarna i 5 eller 7 § redan är uppfyllda. Det ska i så fall skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 § (3 kap. 4 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har genomfört intervjuer med elever, lärare, elevhälsans personal och rektorn samt genomfört rast- och lektionsobservationer.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska utbildningen vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (1 kap. 5 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Djurgårdens Waldorfskoleförening brutit mot bestämmelserna när det gäller att undervisningen ska bedrivas utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Ärendet avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Hanna Kindén.

Utredaren Diana Inal har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Anna Svenson medverkat.